

Sygn. akt I UK 44/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 maja 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania K. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.
o rentę socjalną i rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 27 maja 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 12 września 2013 r., sygn. akt III AUa (...),

- I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- II. nie obciąża wnioskodawcy kosztami postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 12 września 2013 r. oddalił apelację K. K. od wyroku z dnia 12 czerwca 2007 r. Sądu Okręgowego w Ł., oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji z dnia 31 maja 2007 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Ł., odmawiającej prawa do renty socjalnej oraz do renty rodzinnej.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił: I. naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej, art. 12 oraz art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez ich błędne niezastosowanie polegające na przyjęciu, że u wnioskodawcy nie występuje niezdolność do pracy;

II. naruszenie przepisów postępowania, tj.: 1) art. 285 § 2, art. 286, art. 381, art. 382, art. 290 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez wydanie orzeczenia na podstawie opinii biegłych sądowych, którzy - pomimo, że zgodnie z wcześniejszymi wytycznymi Sądu Apelacyjnego mieli wydać opinię łączną holistyczną - takiej opinii nie wydali; 2) art. 328 § 2, art. 316 § 1, 378 § 1, art. 382, art. 387 w związku z art. 391 § 1, art. 224 § 1, art. 227, art. 235, art. 236, art. 244, art. 278, art. 477¹⁴ § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., polegające w szczególności na zaniechaniu ustosunkowania się do wszystkich zarzutów zawartych w apelacji i jej uzasadnieniu, zaniechaniu oceny prawidłowości postępowania przed Sądem pierwszej instancji, odmowie wiarygodności dokumentom załączonym przez wnioskodawcę do akt sprawy w postaci dokumentacji lekarskiej, zwłaszcza dokumentom Komisji do Spraw Inwalidztwa, będącym podstawą przyznania renty, zaniechaniu powołania zespołu biegłych lub instytutu do kompleksowej oceny stanu zdrowia wnioskodawcy, bezkrytycznej ocenie opinii biegłych, którzy nie uwzględniali faktu, że wnioskodawca legitymuje się wprawdzie wykształceniem średnim, ale niepełnym, bez matury, nie ma choćby podstawowych kwalifikacji zawodowych, jak również na zaakceptowaniu naruszeń Sądu pierwszej instancji w tym zakresie; 3) art. 162 w związku z art. 378 § 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c., przez bezzasadne uznanie, że z uwagi na to, iż Sąd pierwszej instancji oddalił wnioski dowodowe pełnomocnika, zaś pełnomocnik nie zgłosił zastrzeżeń do protokołu, doszło do sprekludowania zarzutów.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie odwołania i ustalenie prawa do renty rodzinnej i socjalnej, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go orzeczenia Sądu pierwszej instancji w zaskarżonej części dotyczącej pkt 1 i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniony został po pierwsze - jej oczywistą zasadnością z uwagi na liczne uchybienia proceduralne Sądu drugiej instancji, pominięcie części materiału dowodowego zebranego w postępowaniu, zaniechanie dokonania wyczerpujących ustaleń, a nadto dokonanie ustaleń sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym przy akceptacji uchybień Sądu pierwszej instancji, zaniechanie ustosunkowania się do wniosków

dowodowych wnioskodawcy i jego pełnomocnika; po drugie - występowaniem w sprawie istotnego zagadnienie prawnego oraz potrzebą wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i rozbieżności w orzecznictwie sądów, zwłaszcza jeśli chodzi o: a) dopuszczalność odmowy wiarygodności dokumentom urzędowym z akt ZUS, załączonym do akt sprawy, zwłaszcza dokumentom Komisji do Spraw Inwalidztwa przy ZUS, będącym podstawą przyznania drugiej grupy inwalidztwa, b) dopuszczalność uznania opinii kilku biegłych wydanej *ad hoc*, po kilkuminutowej przerwie na porozumienie, bezpośrednio przed rozprawą, bez wspólnego badania wnioskodawcy - jako opinii łącznej, holistycznej, c) dopuszczalność zaniechania wypowiedzenia się przez Sądy obu instancji co do wniosków dowodowych wnioskodawcy i pozostawienie ich bez rozpoznania, pomimo że wnioski te były konieczne do należytego rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób

oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Z kolei zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego lub uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno zatem nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało sformułowane i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero bowiem wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, s. 51). Wreszcie odwołanie się do przesłanki istnienia potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym te poważne wątpliwości polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w

orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002 nr 12, poz. 151 i z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02, niepublikowane).

Skarżący nie odnosi się do tak rozumianych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ani z uwagi na jej oczywistą zasadność, ani ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienia prawne lub potrzebę wykładni przepisów prawa już tylko dlatego, że nie tylko nie przeprowadza jakiegokolwiek wyводу jurydycznego dla wykazania występowania tych okoliczności, ale nawet nie wskazuje tych przepisów spośród licznie powołanych w podstawie naruszenia prawa procesowego, których naruszenie przez Sąd drugiej instancji prowadziłby wprost do uwzględnienia skargi lub na tle których miałyby się rodzić formułowane przez skarżącego wątpliwości. Rzeczą Sądu Najwyższego na etapie przedsądu nie jest poszukiwanie takich okoliczności w uzasadnieniu podstaw kasacyjnych i formułowanie za skarżącego prawidłowego wniosku w tym zakresie.

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.